Nr. 82. Poznań, środa 25. lipca 1928. X. Rok.

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY, OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU, OFICJALNY ORGAN KURSU HANDLU DRZEWEM W BYDGOSZCZY.

WYCHODZI W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI.

PRZEDPŁATA na sierpień 1928 r. wynosi: w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 4,75 złote. Na pocztach 5,09 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 5,50 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 6,60 złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 40 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 45 groszy. Zagranicą 50 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO“: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820.
DRUKARNIA: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406.
Konta bieżące: P. K. O. 206377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

Czy gwałcenie ustaw socjalnych w przemyśle drzewnym?

Jedno z publicystycznych czasopism krajowych podało wiadomość o wybuchu strajku robotników tartaku w połudn.-wschodniej Małopolsce (Sp. Akc. Mikuliczyn n. Prutem). W odnośnym artykule szczegółowo omawia się warunki pracy i wzajemne stosunki dyrekcji tego zakładu do robotników, którzy pono są srodze krzywdzeni przez organa kierownicze oraz miejscowe władze administracyjne i właśnie ta okoliczność posłużyła powodom do zaprzestania pracy w tartaku.

Nie mamy zamiaru wgłębiać się w szczegóły przebiegu zatargu, gdyż jest to ściśle lokalne zjawisko w pojedyńczym tartaku, natomiast na uwagę zasługuje inny moment, a mianowicie: na wstępie autor artykułu p. n. „rządy kapitalistów w przemyśle drzewnym“ rozpoczyna energiczny atak, godny zaiste lepszej sprawy, przeciwko stosunkom, panującym w przem. tartacznym, stwierdzając, że „z pośród robotników pracujących w większych przedsiębiorstwach, najbardziej upośledzanymi są pod względem stosunków pracy robotnicy, pracujący w przemyśle drzewnym (tartacznym)“.

Jest to absurd rozpościerający się na dalsze wynurzenia autora tegoż artykułu, który zarzuca organom opieki społecznej współdziałanie z właścicielami tartaków w gwałceniu ustaw socjalnych, oczywiście ze szkodą dla robotników, przytem czynniki te przyczyniają się „by robotnicy w przemyśle drzewnym pracowali po 12, a nawet 16 godzin na dobę, za marnem wynagrodzeniem“.

Z tego naturalnie trzeba wnioskować, że takie łamanie ustaw jest specyficznem zjawiskiem, obejmującem **cały przemysł drzewny**, co już zasadniczo mija się z faktycznym stanem rzeczy, bowiem z przeciętnej ilości godzin roboczych, przepracowanych tygodniowo we wszystkich tartakach objętych statystyką, wynoszących ok. 1650 tys. przy ogólnym stanie zatrudnienia w przemyśle tartacznym, (ca 550 czynnych zakładów) wykazujących średnio 36.500 czynnych robotników (cyfra ta odpowiada stanowi zotrudnienia w miesiącach kampanji tartacznej) można ustalić ilość godzin, przypadających w tygodniu na jednego robotnika, w granicach 45,2—45,5, z czego wypada na jedną dobę niecałe 7,6 godzin, a uwzględniwszy t. zw. angielską sobotę, przyjmujemy 7 godzin pracy, a więc nawet nie 8 godzin, dozwolonych ustawą, jako maksymalny czas pracy roboczej dla jednej zmiany.

Pocóż więc rozsiewać alarmujące wieści, będące produktem fantazji, o bezwzględnym i wręcz niesumiennym wyzysku zatrudnionych robotników w przemyśle drzewnym?

Tego rodzaju insynuacje są znakomitem żerem dla destukcyjnych elementów, powstałych z różnego siewu.

Prawda, niektóre większe zakłady tartaczne w kraju, posiadające na składzie większe ilości surowca, do niedawna pracowały na dwie zmiany, lecz fakt ten wcale nie dowodzi, że np. w drugiej zmianie kazano pracować robotnikom pierwszej zmiany (byłoby to już sprzeczne z pojęciem „zmiana“).

Zresztą takie warunki pracy są wykroczeniem przeciw obowiązującym ustawom socjalnym.

Autor inspirowanego artykułu mógłby na to twierdzenie, replikować: quid leges sine moribus?

Niech i tak będzie, lecz wiadomo, że robotnik, który przepracował już 7—8 godzin nie jest w fizycznej możności w drugiej zmianie starannie wyprodukować odpowiednią ilość materjałów tartych, ponieważ siły jego wyczerpują się, zwłaszcza jeśliby taki stan rzeczy miał trwać przez dłuższy czas.

Względy więc staranności wykonania oraz wydajności produkcji (nawet przy pracy akordowej), a zatem strona ekonomiczna wskazuje na racjonalność zmiany personelu robotniczego jeżeli zachodzi potrzeba pracy na 2 zmiany.

Zresztą tak masowy (36.500 rob.) wyzysk pracy robotnika tartacznego jaki ujawnia autor, niewątpliwie znalazłby oddźwięk właśnie w kołach tych czynników, „których obowiązkiem jest bronić ustaw socjalnych“, jak również na łamach pism fachowych.

Pozatem robotnicy przemysłu drzewnego są dostatecznie dobrze zorganizowani, żeby zapobiedz tak jaskrawym krzywdom i nadużyciom ze strony właścicieli tartaków.

Co do płacy zarobkowej w przemyśle drzewnym, to oczywiście wysokość jej musi ulegać dość silnym wahaniom z uwagi na niejednolite warunki utrzymania w poszczególnych częściach kraju, lecz i tu do pewnego stopnia kwestję tę normują kompromisowe układy między właścicielami przedsiębiorstw tartacznych a robotnikami, względnie jeżeli układy nie dają pozytywnych wyników, osięga się je całkowicie lub częściowo drogą strajków.

Mniej więcej przed rokiem strajkowało w różnych miejscowościach przeszło 2 tys. rob., przez co na pewien, zresztą niedługi czas, więcej niż 100 zakładów było nieczynnych, lecz zatargi powstawały wskutek niedojścia do porozumienia między ubu stronami, co do wysokości płacy zarobkowej. Obecnie ilość strajków robotniczych w tartakach — zmalała.

Zazwyczaj likwidacja strajków następowała po przychyleniu się pracodawców do postulatów robotniczych.

Jest rzeczą bardzo pożądaną, żeby poziom płacy robotników w tartakach, tych ważnych czynników produkcji, odpowiadał faktycznym potrzebom życiowym, lecz z drugiej strony należy uwzględnić uciążliwe zmaganie się przemysłowców z brakiem kapitałów obrotowych oraz trudności zbytu większych partji produkcji na rynkach wewnętrznych i zagranicznych.

Finansowanie i prognostyki akcji budowlanej.

Zagadnienie rozwoju ruchu budowlanego w kraju, sądząc na podstawie statystyki, zmierza jakkolwiek powoli, to jednak systematycznie do celu.

Znaczną poprawę rozwojową wykazuje drugie półrocze 1927 r. oraz pierwsze półrocze 1928 r. i są uzasadnione widoki, że tempo akcji budowlanej jeśli nie wzmoże się, to przynajmniej utrzyma w dotychczasowych granicach.

W każdym razie w porównaniu z 1926 r. można w tej dziedzinie zauważyć zdecydowaną zmianę na lepsze.

W chwili obecnej o jakimkolwiek ruchu wstecznym mówić nie można, ponieważ wszystkie prognostyki nie przemawiają za osłabieniem ruchu budowlanego. Wiadomo, że niemal niepodzielny wpływ na rozwój budownictwa wywiera Bank Gospodarstwa Krajowego; Otóż akcja kredytowa tej instytucji osięgnęła w r. ub. sumę ponad 106 milj. zł.

Z tej ilości ok. 46 proc. otrzymały prywatne przedsiębiorstwa — resztę samorządy i związki komunalne.

Fundusze preliminowane przez samorządy miejskie na cele budowlane, okazały się zbyt szczupłe, żeby zaspokoić potrzeby budownictwa i w rezultacie preliminowana suma została przekroczona prawie dwukrotnie.

Pomimo naogół zadawalniającego ruchu w budownictwie, realizowanego przez samorządy miejskie, należy jednak na pierwsze miejsce odnieść inicjatywę prywatną, zasilianą funduszami B. G. Kr.

Budżet państwowy na 1927/28 rok przewidywał na cele budowlane ogólną sumę w wysokości 156 milj. zł., którą rozchodowano w całości i nawet z pewną nadwyżką. Ostatecznie łączna suma z jakiej skorzystała akcja budowlana określa się na ca 480 milj. zł., co w porównaniu z 1926 r. (ok. 250 milj. zł.) stanowi o 100 proc. więcej.

Stawiając horoskopy na niedaleką przyszłość co do popierania budownictwa drogą finansowania jego, zaznaczyć trz. ba, że B. G. Kr. przewiduje, przy współudziale kapitału prywatnego, wyznaczyć ok. 200 milj. zł. wyłącznie dla budowy domów mieszkalnych.

Sfery zainteresowane wyrażają przekonanie, że w przyszłym sezonie do ożywienia ruchu budowlanego w dużym stopniu przyczynią się samorządy miejskie, a to ze względu na uzyskanie przez nie pożyczek zagranicznych.

Tu wypada podkreślić roię jaką pragnie przyjąć na siebie rząd przez pośrednictwo w pertraktacjach samorządów z kapitałem zagranicznym w sprawie uzyskania potrzebnych funduszów.

Na optymistyczne przewidywania wpływa również i ta okoliczność, że rząd ze swej strony w dalszym ciągu w przyszłym sezonie ma zamiar rozwijać ruch budowlany w miastach.

Ostatnio można zaobserwować jakkolwiek niewielkie, to jednak zdecydowane ożywienie budownictwa po wsiach, gdzie przeważnie większe gospodarstwa rolne czynią zakupy cegły i drewna w celu budowy domów mieszkalnych oraz zabudowań gospodarskich.

Ponieważ wojew. śląskie otrzymało amerykańską pożyczkę inwestycyjną, przeto są widoki, że impuls do dalszego rozwoju ruchu budowlanego da Śląsk, zwłaszcza przemawia zatem podział pożyczki i odnośne postanowienie władz administracyjnych tej dzielnicy.

W związku z faktem silniejszej działalności na polu budownictwa, podniósł się nieco w r. bież. ogólny poziom cen drewna a zwłaszcza cegły.

Zwyżka cen cegły w 1927 r. osięgnęła 64 proc., podczas gdy drewno zaledwie 34—35 proc. W roku bież. oczywiście takiej różnicy niema, chociaż tempo ruchu budwlanego naogół nie osłabło, — a to dlatego, że krajowi producenci budulca, nie mając dostatecznego zbytu na rynku niemieckim, ofiarują go w znacznych

Jak należy wykorzystać piły taśmowe.

(Ciąg dalszy).

By zapobiedz powyższej ewentualności, tarcza mająca być wyrównaną, oczyszcza się uprzednio bardzo dokładnie z brudu, żywicy oraz smarów.

Przy wyrównywaniu ciągnącej powierzchni tarczy, należy nakryć brezentem lub jakim innym gęstym materjałem, tak łożyska tarcz, jak również wszystkie inne trące się części warsztatu, a to by zapobiedz psuciu się ich przez trafianie w nie pyłu szmerglowego.

Przy poprawianiu tarcz przyrządami trzeciej grupy, nadają im szybkość wynoszącą $^1/_6$ lub $^1/_5$ ich normalnego biegu. Górna tarcza uruchamia się za pomocą pasa lub piły, z obciętemi zębami, przytem przedni brzeg piły zasłania się deską, by zabezpieczyć przed poranieniem obtaczającego tarczę robotnika.

Ustawianie ciągnących piłę dysków powinno uskuteczniać się nadzwyczaj dokładnie, przyczem zasadniczym jest warunek, by osie tarcz znajdowały się w jednej płaszczyźnie.

Najłatwiej da się to zrobić, jeżeli płaszczyzna ta jest pionową, gdyż wówczas łatwo jest przeprowadzać wszystkie sprawdzania za pomocą pionów i poziomów.

Stąd też bierze początek prawidło, że ciągnące powierzchnie górnej i dolnej tarczy — powinny pokrywać się w poziomej projekcji, pomimo, że w rzeczywistości jest ważnem, by one pokrywały się w jakiejkolwiek projekcji, chociażby na płaszczyźnie, odróżniającej się od poziomej.

By zapobiedz cofaniu się wstecz piły, podczas jej pracy, (t. j. w kierunku podsuwu) górny dysk nachylają trochę wprzód.

Koniecznem jest jednak pamiętać, że przy stosowaniu tego sposobu trzeba jednocześnie przedłużyć tylny brzeg piły, by był trochę dłuższy od — przedniego. (Uzasadnienie powyższego zabiegu wyjaśnimy w dziale o wyprawianiu i walcowaniu piły taśmowej).

S z y b k o ś ć i n a p i ę c i a. Okrężna szybkość tarczy, a co zatem idzie — i prostopadła szybkość piły zależne są od gatunku przepiłowywanego drewna i nacisku jego na piłę.

W zależności od tych warunków, ustalają szybkość piły na 35 do 50 m/sek; przy drewnie zaś twardym stosują mniejszą szybkość.

ilościach przedsiębiorstwom budowlanym po cenach nieraz konkurencyjnych.

W każdym razie nie należy spodziewać się większej zwyżki cen za deski i brusy budowlane, przynajmniej w obecnym czasie, gdyż nie przemawia za tem ani bież. okres sezonu, ani też chęć przedsiębiorców płacenia wyższych cen.

Ponieważ na wstępie zaznaczyliśmy, że dominującą rolę w rozwoju budownictwa w poszczególnych miastach odgrywa dotychczas inicjatywa prywatna, przeto jest wskazanem ujawnić bilans rozpoczętych i ukończonych nowych budowli w pierwszym kwartale r. b. (z por 1926—27 r) w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców (G. U. S.)

Rozpoczęte nowe budowle:

TABLICA I.

Miasta	1926 r. I kwartał		1927 r. I kwartał		1928 r. I kwartał	
	Budynków					
	ogół.	miesz-kaln.	ogół.	miesz-kaln.	ogół.	miesz-kaln.
Ogółem:	324	191	380	206	355	225
Białystok	59	47	113	62	4	3
Bydgoszcz	23	2	32	13	35	5
Częstochowa	2	2	22	13	30	20
Kraków	20	19	18	18	17	16
Królewska-Huta . . .	1	—	2	—	1	—
Lublin	1	1	11	8	16	12
Lwów	3	3	2	—	70	62
Łódź	95	50	44	21	41	29
Poznań	16	7	37	14	44	14
Sosnowice	16	12	13	8	40	28
Warszawa	80	42	61	32	41	31
Wilno	8	6	25	17	16	5

TABLICA II.

Miasta	Rok 1928 — I kwartał.					
	Styczeń		Luty		Marzec	
	Budynków					
	ogół.	miesz-kaln.	ogół.	miesz-kaln.	ogół.	miesz-kaln.
Ogółem:	70	38	108	68	177	119
Białystok	—	—	—	—	4	3
Bydgoszsz	8	—	8	3	19	2
Częstochowa	5	3	4	3	21	14
Kraków	4	4	3	2	10	10
Królewska-Huta . . .	—	—	1	—	—	—
Lublin	4	2	3	2	9	8
Lwów	7	6	22	18	41	38
Łódź	10	7	9	5	22	17
Poznań	13	6	16	3	15	5
Sosnowiec	5	3	16	11	19	14
Warszawa	12	7	20	18	9	6
Wilno	2	—	6	3	8	2

Zakończone nowe budowle:

TABLICA III.

Miasto	1926 r I kwartał			1927 r. I kwartał			1928 r. I kwartał		
	Ogółem budyn.	mieszkalnych		Ogółem budyn.	mieszkalnych		Ogółem budyn.	mieszkalnych	
		budyn.	izb		budyn.	izb		budyn.	izb
Ogółem:	257	116	1403	250	130	1383	286	130	1825
Białystok	30	17	—	18	11	—	63	—	—
Bydgoszcz	11	—	—	9	1	4	15	2	5
Częstochowa . . .	2	1	7	3	3	12	12	12	16
Kraków	19	17	234	23	22	302	26	26	311
Królewska-Huta . .	—	—	—	7	2	23	6	1	204
Lublin	2	2	15	8	8	27	7	4	8
Lwów	6	1	6	19	9	43	20	18	239
Łódź	69	26	254	103	54	316	35	19	211
Poznań	33	20	271	23	10	368	32	13	169
Sosnowiec	7	2	—	5	2	—	1	1	5
Warszawa	76	30	616	25	5	288	59	29	577
Wilno	2	—	—	7	3	—	10	5	—

TABLICA IV

Miasto	Rok 1928 — I kwartał.								
	Styczeń			Luty			Marzec		
	Ogółem budyn.	mieszkalnych		Ogółem budyn.	mieszkalnych		Ogółem budyn.	mieszkalnych	
		budyn.	izb		budyn.	izb		budyn.	izb
Ogółem:	118	36	250	76	53	681	92	41	894
Białystok	47	—	—	—	—	—	16	—	—
Bydgoszcz	4	—	—	3	1	1	8	1	4
Częstochowa . . .	3	3	9	4	4	37	5	5	50
Kraków	7	7	42	9	9	116	10	10	153
Królewska Huta . .	4	—	—	—	—	—	2	1	204
Lublin	2	—	—	1	—	—	4	4	8
Lwów	13	11	81	2	2	6	5	5	152
Łódź	8	3	23	20	15	184	7	1	4
Poznań	7	2	5	13	6	77	12	5	87
Sosnowiec	1	1	5	—	—	—	—	—	—
Warszawa	21	8	85	20	14	260	18	7	232
Wilno	1	1	—	4	2	—	5	2	—

Dla przecinania desek z gatunków iglastych szybkość piły ustanawia się zazwyczaj na 50 do 55 m/sek.

Większej szybkości niż 55 m/sek. zazwyczaj nie stosują, gdyż rozwijająca się siła odśrodkowa zmniejsza zbytnio siłę połączenia piły z dyskiem, a zwiększenie naciągnięcia piły, celem zapewnienia zwiększenia tej siły, trudno jest wykonalne.

Dyski, wprawiające w ruch piły taśmowe najlepiej jest zaopatrzeć stalowymi kutymi bandażami, gdyż zapobiegają one rozrywaniu się dysków nawet wówczas, gdy zachodzą jakieś wypadkowe defekty przy ich wyrobie i wtedy praca nimi, przy szybkości 55 m/sek. jest zupełnie bezpieczną.

W celu obniżenia cen na produkowane warsztaty pił taśmowych — liczne firmy wyrabiają te dyski z lanego żelaza.

Naciąganie pił w większości konstrukcjach warsztatów taśmowych uskutecznia się automatycznie, za pomocą podnoszenia osi górnego dyska systemem dźwigni oraz ciężarkami.

Większość konstruktorów tych warsztatów, stara się urzeczywistnić takie urządzenie naciągania piły, żeby siła jej naciągnięcia możliwie najwięcej zależała od wielkości ciężarów, a bardzo mało od mechanizmu, służącego do rozsuwania dysków, przy wkładaniu i naciąganiu piły.

Siła naciągania piły przy takich kontrukcjach może być głównie zwiększoną przez dokładanie ciężarów, a nie przez przestawianie urządzenia, podnoszącego górny dysk warsztatu.

Znając stopień naciągnięcia piły za pomocą systemów dźwigni, stosowanych w rozmaitych warsztatach można łatwo dostosować potrzebny ciężar, korzystając z pomocniczej tablicy, w której są podane stopnie zużytej do siły odpowiedniego naciągnięcia pił, polecane przez amerykańską firmę „Simond".

Tablica zatraty siły (w klg.) zużywanej do naciągnięcia pił taśmowych (zdwojone naciągnięcie pił) według danych firmy „Simond"*).

Nr. według kalibru Birmingamskiego	Grubość w mm	65	75	90	1 5	130	155	180	205	260
21 i cieńsze	0,81 i cieńsze	375	450	500	550	650	750			
19—20	od 0,89 do 1,06	475	550	625	675	850	1000	1150		
18	1,24			775	850	1050	1200	1350	1500	
17	1,47				1000	1200	1400	1600	1800	2200
16	1,65					1350	1600	1800	2000	2350
15	1,82						1800	2000	2250	2700
14	2,10							2500	2700	

*) Według danych innych źródeł, naciągnięcie może być większe o 100% od wyżej podanych cyfr.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Techniczne cechy fornierów.

W czasie wiosennych targów, które odbyły się w r. b. w Lipsku, wygłoszony został referat, przez znanego konstruktora maszyn do produkcji fornier, inż. Voigt'a na temat: „Forniery i możliwości ich stosowania".

W referacie tym ciekawym był dział, traktujący o konieczności dokładnego przestudjowania technologicznych cech fornierów — sklejek.

Zaznaczył on, że dotychczasowa znajomość cech forniery jest bardzo małą.

Wskazanem jest przeprowadzić cały szereg badań nad: wpływem warstw kleju na trwałość rospon, określeniem jej elastyczności, napięciem powierzchni i nad zdolnością przeginania się.

W czasie odczytu — przedstawił on kilka danych, otrzymanych w wyniku już robionych doświadczeń.

Poddawaną była badaniu trzywarstwowa brzozowa rospona, której zewnętrzne koszulki miały 1 mm grubości, a środek — 1,8 mm.

Do badania używano wąskie pasy o 20 mm szerokości, a ich odcinki umieszczono na oporach w odległości 240 mm jedna od drugiej.

Przytem w jednym wypadku wycinano pasy z całego arkusza w ten sposób, by warstwy drewna w koszulce były pod prostym kątem do brzegu opory — w drugim wypadku przeciwnie — równolegle do brzegu opory.

W pierwszym wypadku próbne odcinki podlegały ciśnieniu na środki; gdy kierunek włókien stanowił prosty kąt do opornych nożów — odcinki łamały się przy nacisku 9 klg; przegięcie wynosiło 2,63 mm na 1 klg. W drugim wypadku — gdy kierunek włókien koszulek był równoległy do opornych nożów, t. j. tylko na szerokość 20 mm i przy podłużnem ułożeniu włókien środka od jednej opory do drugiej, pęknięcie następowało przy nacisku 3,43 klg. a przeginanie się w tym wypadku wynosilo 10.77 mm na 1 klg.

Wysokość elastyczności na 1 cm kg. w pierwszym wypadku wynosiła 132, 500, — w drugim doświadczeniu — 16,750

Lasy małopolskie a zagranica.

Ze Lwowa donoszą nam: W sprawie przechodzenia lasów w Małopolsce w obce ręce, otrzymaliśmy od jednego z najwybitniejszych przemysłowców drzewnych we Lwowie następujące wyjaśnienia:

Brak kapitałów w kraju do nabywania większych objektów oraz do prowadzenia mniejszych objektów, zmusza przemysł drzewny do szukania nabywców zagranicą. I tak w ostatnich czasach przyszły do skutku większe tranzakcje jak „Ligota" oraz t. zw. Liebigowska, który to objekt został nabyty za kwotę 3.250.000 dolarów, a więc sumę, jakiej żaden kupiec w Polsce nie mógłby zapłacić. Oba objekty przeszły z rąk niemieckich do rąk niemieckich.

Co do innych sprzedaży (Fundacji Skarbkowskiej i t. d.) chodzi tylko o mniejsze objekty, nabywane w celach eksploatacji, których przeprowadzenie przez firmy krajowe z powodu braku gotówki i zbyt wysokiej stopy procentowej (12%) jest niemożliwe. Brak długoterminowych i krótkoterminowych kredytów na eksploatację zmusza firmy drzewne do sprzedaży gotowych materjałów drzewnych poniżej cen, w celu pokrycia wydatków.

Zresztą i Rząd Polski sprzedał na podstawie korzystnych ofert objekty leśne w celach eksploatacji Niemcom (na Wołyniu i w Kongresówce) oraz Anglikom (puszczę Białowieską).

Zagranicy chodzi głównie o drzewo świerkowe, jodłowe i sosnę, a także w mniejszym stopniu o dąb i cokolwiek o olchę. W ostatnim czasie zagranica interesuje się buczyną.

Gospodarka „rabunkowa" w wyrębywaniu lasów, która trwała w 1—2 lat po wojnie, na podstawie nowej ustawy lasowej, która jest bardzo ostra i przewiduje kolejność 2 letnią, ustała. Dziś musi być przedłożony i zatwierdzony plan gospodarki leśnej przez Województwo. Gaz. Handl.

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Czeszewo D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 17. lipca 1928 r.

Dąb	szczapy opałowe	za mp.	13.75	zł
Grab	„ „	„	14.79	„
„	wałki „	„	11,00	„
Klon	szczapy „	„	14.00	„
Olcha	czarna wałki opałowe	„	7.25	„
Sosna	wałki opałowe	„	9.65	„
Świerk	szczapy opałowe	„	11.00	„
„	wałki „	„	7.00	„

Nadleśnictwo Państwowe Mochy D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 17. lipca 1928 r.

Brzoza	IV kl.	za m3	32,00	zł
Akacja	II „	„	56.00	„
„	III „	„	36.36	„
„	IV „	„	31.82	„
Sosna	III „	„	39.48	„
„	IV „	„	34.38	„
„	kopalniaki	„	26.76	„
„	szczapy II kl.	za mp.	12.63	„
„	wałki opałowe	„	11.46	„

Nadleśnictwo Państwowe Durowo D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 17. lipca 1928 r.

Dąb	wałki opałowe	za mp.	12.00	zł
Grab	szczapy opałowe	„	14.56	„
„	wałki „	„	12.23	„
Brzoza	szczapy „	„	13.17	„
„	wałki „	„	11.00	„
Olsza	szczapy „	„	12.34	„
„	wałki „	„	10.90	„
Lipa	„ „	„	7.00	„
Osika	szczapy „	„	9.00	„
„	wałki „	„	8.00	„
Sosna	szczapy „	„	13.10	„
„	wałki „	„	10.62	„
Modrzew	„ „	„	10.00	„

Nadleśnictwo Państwowe Margonin Wieś D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 18. lipca 1928 r.

Sosna	drągi I kl.	za szt.	3.00	zł
„	szczapy opałowe	za mp.	10.00	„
„	wałki łupane	„	8.00	„
„	„ okrągłe	„	7.00	„

Nadleśnictwo Państwowe Leszno D. L. P. Poznań
Licytacja w dniu 19. lipca 1928 r.

Dąb	IV kl.	za m3	51.95	zł
„	V „	„	37.80	„
„	szczapy użytkowe	za mp.	18.22	„
Buk	V kl.	za m3	33.06	„
Grab	V „	„	27.27	„
Brzoza	V „	„	26.65	„
Sosna	† II „	„	52.17	„
„	III „	„	58.11	„
„	IV „	„	47.16	„
„	szczapy opałowe	za mp.	14.70	„

Nadleśnictwo Państwowe Świeca D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 19. lipca 1928 r.

Sosna	IV kl.	za m3	40.30	zł
„	drągi I kl.	za sztk.	3.00	„
„	„ II „	„	2.00	„
„	szczapy opałowe	za mp.	12.47	„
„	wałki „	„	9.00	„
Świerk	szczapy „	„	12.00	„
„	wałki „	„	9.00	„

Nadleśnictwo Państwowe Durowo D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 20. lipca 1928 r.

Dąb	szczapy opałowe	za mp.	14.00	zł
Wiąz	„ „	„	14.00	„
Olsza	wałki „	„	10.00	„
Sosna	II kl.	za m3	70.00	„
„	III „	„	54.05	„
„	IV „	„	54.34	„
„	drągi I kl.	za sztk.	3.71	„
„	„ II „	„	2.82	„
„	„ III „	„	1.60	„
„	szczapy opałowe	za mp.	12.51	„

Notowania oficjalnej Giełdy Zbożowej w Poznaniu:
Cena za 100 kg. netto franco stacja załad., ładunki całowagonowe, dostawa natychmiastowa.
dnia 23. 7. 1928 r., na ż y t o: 37.50—39.00 zł.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Komitet dla Kongresów i Zjazdów w r. 1929 donosi: Z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej, która trwać będzie od maja do października 1929, zapowiedziały się do Poznania bardzo liczne kongresy i zjazdy związków i organizacji naukowych, zawodowych, ideowych itd. Zgłoszenia napływają w dalszym ciągu, lecz nie ulega wątpliwości, że nie wszystkie jeszcze związki i organizacje zgłosiły zamierzane swe zjazdy.

Ponieważ od otwarcia Powszechnej Wystawy Krajowej dzielą nas tylko jeszcze trzy kwartały, wskutek czego czas już ustalać dokładne terminy i rozmiary poszczególnych kongresów, zjazdów, zlotów i wycieczek, przygotować pomieszczenie dla uczestników i ubikacje na posiedzenia i zebrania plenarne i komisyjne, dlatego uprasza się wszystkie organizacje i związki naukowe, społeczne, handlowe, przemysłowe, rzemieślnicze, ideowe, sportowe, charytatywne, akademickie, szkolne itd., aby zechciały niezwłocznie zgłosić swój zjazd. Zwłoka może spowodować trudności, a nawet uniemożliwienie zjazdu.

Zgłoszenia przyjmuje Komitet dla Kongresów i Zjazdów w r. 1929 Poznań ul. Grunwaldzka 22.

Wzrost protestów — brak ruchu. Rynek drzewny w Łodzi w ciągu ostatnich kilku tygodni kształtował się pod znakiem bardzo niepomyślnym. Jakkolwiek sezon budowlany winien już być obecnie w pełni, tranzakcje zawarte dotychczas były tak nieznaczne, że nie można ich brać poważnie w rachubę.

Zaznaczyć należy, iż w wydatnej mierze do pogorszenia się sytuacji w tej branży przyczyniły się warunki pokrycia. Dotychczas w branży tej przyjmowano weksle z terminem do 6 miesięcy, obecnie, wobec nieprzejednanego stanowiska, jakie zajmują odbiorcy, dostawcy zmuszeni są przyjmować weksle długoterminowe, nawet do 10 miesięcy. Jeżeli zważymy, że i wypłacalność klijenteli w branży drzewnej uległa poważnemu pogorszeniu, protesty wekslowe napływają w tygodniach ostatnich w zastraszających wprost rozmiarach, stanie się rzeczą jasną, że i sytuacja ogólna nie musi być świetna.

Na skutek ostatnich upadłości na prowincji, z których w pierwszym rzędzie wymienić należy upadłość Wintera w Piotrkowie, również i dostawcy łódzcy stracili bardzo wiele, zaangażowani byli bowiem wydatnie w tych tranzakcjach.

Jak dalece pogorszyła się sytuacja w branży drzewnej, nietylko zresztą na rynku łódzkim, ale i na wszystkich innych rynkach tutejszych, świadczy fakt, iż ukazały się tutaj poważne ilości drzewa kresowego, którego zaofiarowanie coraz bardziej się zwiększa, a którego dotychczas Łódź prawie wcale nie znała. Tłumaczą to tem, iż eksport do Niemiec, wobec znacznie uszczuplonych kredytów w Niemczech, znacznie osłabł, z drugiej zaś strony, ceny naszego drzewa w porównaniu z cenami obowiązującemi na rynkach światowych są stosunkowo dość wysokie.

Największą nadzieję pokładali tutejsi dostawcy w zamierzeniach magistratu, który miał otrzymać 12 miljonów złotych kredytu na budowę nowych budynków. Jak wia-

Notowania dewiz z dnia 24. lipca 1928 r.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa . .	8	—	100 zł	—	57 72	—	43,34	11,25	—	—	58,20	79,61
Poznań . . .	8	—	100 zł	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gdańsk . . .	6	173,52	100 Gd. gld.	—	—	81,34	—	—	—	—	—	—
Berlin	7	212,34	100 R. M.	—	122,853	—	20,360	23,87	609,50	—	123,98	168,91
Belgja	4	123,94	100 belg.	124,20	—	58,27	34,90	13,93	—	—	72,35	98,52
Bukareszt . .	6	172,–	100 l.	—	—	2,544	795,—	0,61	—	—	3,16	4,30
Budapeszt . .	6	155,90	100 pengo	—	—	72,93	27,91	—	—	—	90,53	123,32
Holandja . . .	$4^1/_2$	358,31	100 gld. hol.	358,70	—	168,39	12,08,06	40,25	—	—	—	284,63
Kopenhaga . .	5	238,88	100 k. d.	—	—	111,81	18,195	26,72	—	—	138,82	189,05
Londyn . . .	$4^1/_2$	43,38	1 funt szterl.	43,34	24,99	20,341	—	4,86	124,16	—	25,24	34,39
Nowy York . .	5	8,9141	1 dolar	8,90	—	4,18,55	4,86	—	25,55	—	5,19,32	707,50
Paryż	$3^1/_2$	172,—	100 fr. franc.	34,91	—	16,375	124,15	3,91	—	—	20,33	28,895
Praga	5	180,62	100 k. cz.	26,42	—	12,405	164, –	2,96	—	—	15,38	20,95
Rzym	$5^1/_2$	172,—	100 l.	—	—	21,915	92,83	5,23	133,85	—	27,19	37,04
Szwajcarja . .	$3^1/_2$	172,—	100 fr. szwajc.	171,67	—	80,58	25,242	19,25	492,—	—	—	136,18
Sztokholm . .	4	238,88	100 k. szw.	238,65	—	111,99	18,160	26,77	—	—	139,05	189,37
Wiedeń . . .	$6^1/_2$	125,43	100 szyling.	—	—	59,02	34,48	14,08	—	—	73,26	—

domo, sprawa uzyskania tej pożyczki utknęła narazie na martwym punkcie i czy dojdzie ona do skutku jeszcze w bieżącym sezonie budowlanym jest rzeczą mało prawdopodobną. Większe ilości drzewa zakupuje narazie jedynie Wydział Kanalizacyjny, który jednak nie jest w stanie pokryć całkowitego zaofiarowania.

KALENDARZ TERMINOWY

SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

S. = Submisja
L. = Licytacja
W. = Z wolnej ręki

Termin dnia	Termin godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo, d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m³	Kopalniaki i inne użytkowe m³	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczeg. W. R. D.	Bliższe szczeg. ogłoszenie Nr.	Rodz. sprz.	Uwagi
26. VII. 28.	11⁰⁰	P. N. Ostróg (kancelarja)	d. - łucka	sosna			442,62							
				dąb			393,36							
				inne gat. liśc			22,19				76	963	S	i podkładów sosnow. 504 szt.; grabow. 1003 sztuki
27. VII. 28.	11⁰⁰	P. N Chylonja (kancelarja)	d. - toruńska	dąb	II-V	114	57,98							
				buk	I-IV	152	101,07							
				sosna	I-IV	521	370,58	787,90						
				świerk	I-III			54,96			78	986	S	
	11⁰⁰	P. N. Solec (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-III			284,07			79	1001	S	
28. VII 28	11⁰⁰	P N. Sarniagóra (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	1501	1019,43	379,60			79	993	S	
	11⁰⁰	P. N. Sarniagóra (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	287	212,34				79	992	S	
	13⁰⁵	P. N. Osiek (kancelarja)	d - bydgoska	sosna	I-IV	4704	3881,89	2460,75	3675,-		79	991	S	i 230 sztuk drągów
30. VII. 28.	9⁰⁰	P. N. Lipusz (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV		270,07	128,28		820,25				
				dąb	II-IV		22,15			28,25				
				brzoza	III-IV		2,33			94,—				
				świerk	III-IV		1,21				77	979	S	
	11⁰⁰	P. N. Bolewice (kancelarja)	d. - pozn.	sosna	I-IV		703,06	66,85			81	1015	S	
31. VII. 28.	10³⁰	N. Rydzyna (kancelarja)	w. - pozn.					1835,79			77	975	S	
	11³⁰	P. N. Trzebciny (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	842	725,63	1902,91	602—		80	1011	S	
	12⁰⁰	Warsztaty Wagon. P.K.P. w Ostrowie (kancelarja)	w. - pozn.								77	973	S	na 49) m3 desek sosn.
2.VIII.28.	12⁰⁰	P. N. Promno (kancelarja)	d. - pozn.					3847,71			81	1014	S	
3.VIII.28.	12⁰⁰	P. N. Czerk (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-III						80	1009	S	29) szt. 58 m3 drągów do rusztow. i 1079 sztuk 51,57 m3 żerdzi
4.VIII.28.	11⁰⁰	P. N. Przewodnik (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	1204	1013,90	214,60	351—		80	1010	S	
	12⁰⁰	P. N. Bartel Wielki (kancelaria)	d. - toruńska	sosna	I-IV	2089	1693,78				81	1019	S	w tem † 196,07 m3
8.VIII.28.	11⁰⁰	D. L. P. Łuck (kancelarja)	d. - łucka	dąb			2748,—				81	1018	S	w tem 160,— m3 kloców dyktowych, i na 2000 lag bindry dębowej i 82 kopy klepki memelskiej
9.VIII.28.	11³⁰	P. N. Dębowo (kancelarja)	d. - toruńska	dąb	III-V		22,84		68—					
				sosna	I-IV		151,39				81	1017	S	i na 1215 szt. tyczek sosn.

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Drzewnego Józef Ziółkowski, za dział ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bart.

Sprostowanie. 1029
W numerze 81 z 23. VII. 1928 r. w ogłoszeniu submisji na drewno użytkowe w **Nadleśnictwie Dębowo** podano przed losem 1 „z wyrębów roku gospodarczego 1928", **ma być „z wyrębów roku gosp. 1927".**

Państwowy Nadleśniczy.

SIKAWKI

do skrapiania kultur

ma na składzie i przyjmuje do reparacji oraz dostarcza części rezerwowe

Składnica Narzędzi Leśnych
„Przeglądu Leśniczego" i „Rynku Drzewnego"
Poznań, Wielkie Garbary 20

SPRZEDAŻ DREWNA.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Łucku

ogłasza, że w dniu **8. sierpnia r. b.** o godzinie 11-tej przed południem, odbędzie się w lokalu Dyrekcji Łuck, ul. Ks. Józefa Poniatowskiego Nr. 1 — sprzedaż w drodze licytacji ustnej i ofertowej, następujących materjałów. W Nadleśnictwie Łuckiem: około 2000 lag tindry dębowej, 82 kopy klepki dębowej memelskiej, 160 m^3 kloców dębowych dyktowych, 1670 m^3 kloców dębowych. W Nadleśnictwie Kostopolskiem: około 918 m^3 kloców dębowych.

Wykaz jednostek licytacyjnych, szczegóły sprzedaży, warunki przetargu, oraz wzór umowy są do przejrzenia w Dyrekcji.

Objekty licytacyjne można oglądać na miejscu, po uprzedniem porozumieniu się z odnośnem Nadleśnictwem.

Dyrekcja Lasów Państwowych
w ŁUCKU

1018 Nr. 16068/G. II.

„ZAGRODA"

Poznańska Spółka Budowlana T. A. Poznań,
Fr. Ratajczaka 21 — Tel. 3582

Mamy stale do oddania: 965

surowy towar obrzynany w wszelkich grub.
materjał stolarski w wszelkich grub.

dębinę, buczynę, brzozę, dyszle brzozowe, dzwonu bukowe, szpice dębowe, kantówkę i balkowinę, placową i według listy — ceny bezkonkurencyjne.

Kupię natychmiast

w kompl. lub pojedyńczo, używane lecz w dobrym będące stanie

Maszyny do obróbki drzewa

(Stolarnia) 1008

Zgłoszenia z podaniem jakości maszyny, fabrykatu, roku budowy i ceny skierować do firmy
„Młyn pod Orłem" Tuchola (Pomorze)

ZAKUPUJEMY STALE ZA GOTÓWKĘ

objekty leśne, drzewostany wszelkiego rodzaju i kopalniaki.

Zachodnie Towarzystwo dla eksportu drzewa Sp. z o. o.
KRAKÓW, DUNAJEWSKIEGO 9

15

J. MAŁOWANIEC i Ska

(st. Kiwerce-Wołyń)

Tartak przyjmuje zamówienia na belki, kantówkę bale i deski wymiarowe sosnowe i posiada na składzie w wymiarach od 1/2" do 4" suche deski i bale jesionowe, klonowe, olchowe i suchą stolarkę sosnową II-ej klasy oraz posiada do natychmiastowej dostawy: 456

2000 m3 tartych bloków sosnowych

I-II kl. tegorocz. tarcia. Przeciętna długość 5,30 m towar jasny.

Grubości	19,	26,	32,	40,	42,	50,	65,	80	m/m
Mtr. kub.	30,	40,	50,	150,	200,	650,	550,	330	
Przeciętna szer.	26,	28,	30,	40,	41,	45,	47,	50	cm.

Przetarg przymusowy.

Dnia 3-go sierpnia br. o godz. 11-tej przed południem sprzedam za natychmiastową zapłatą najwięcej dającemu urządzenie tartaku t. j. maszynę parową, 2 traki, większą ilość drewna tartego jak: łaty, kantówkę, deski, szalówkę drewno opałowe i budulec w surowym stanie w Chojnie powiat szamotulski Wp. obok młyna (stacja kolejowa Mokrz).

Wronki, dnia 23-go lipca 1928 r.

1021 **(—) Fojut,** egzekutor.

Składnica formularzy

Wykaz wykroczeń i przestępstw
podlegających postępowaniu karnemu na zasadzie prawa o kradzieżach leśnych z dnia 15. IV. 1878 r. (okładki i wkładki).

Również można nabyć:

Plan urządzeń gospod. leśnego (okładki i wkładki)
Plan użytków ubocznych (okładki i wkładki)
Wniosek cięć (okładki i wkładki)
Szczegółowy plan cięć (okładki i wkładki)
Numerowniki dla drzewa bud. i użytkowego
Numerowniki dla drzewa opałowego
Numerownik i wykaz dla drewna opałowego
Projekt i obrachunek kosztów wykonania zalesień (okładki i wkładki)
Wykaz wypłaty najmu
Lista płatnicza za wyróbkę drewna
Dzienny raport leśny
Wzór do książki kontroli cięć „A"
„ „ „ „ „ „B"
„ „ „ „ „ „C"
Wykaz drewna materjałowego (okładki i wkładki)
Tabela odbioru i rozchodu drewna
Plan Trzebieży (okładki i wkładki)
Szczegółowy plan zalesień (okładki i wkładki)
Wykaz drewna wyrobionego
Asygnaty na drewno z kwitem kasowym
Obliczenie kosztów wyróbki drewna
Opis taksacyjny (3
Rejestr powierzchniowy
Tabela powierzchni klas wieku drzewostanu
Dziennik robocizny okł. i wkł.

Adm. Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzewnego
Poznań,
Wielkie Garbary Nr. 20.
Telefon 18-20.

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.